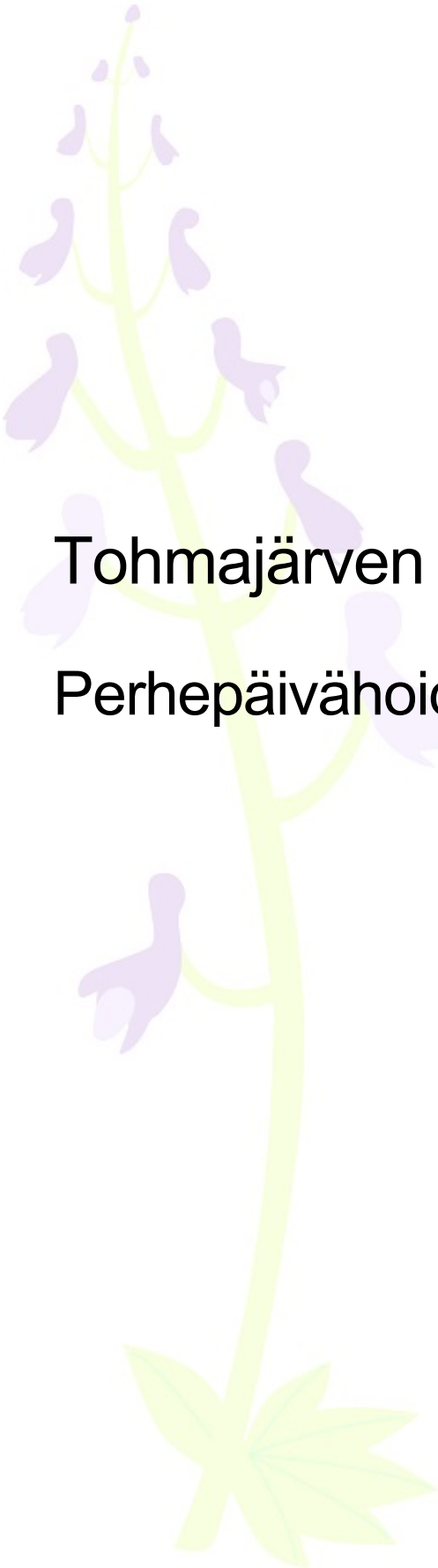

Tohmajärven varhaiskasvatus

Perhepäivähoidon turvallisuussuunnitelma

06/2022

Sisällysluettelo

JOHDANTO.....	4
PERHEPÄIVÄHOITO.....	4
Perhepäivähoitajan kodin sisätilojen turvallisuus:	5
Perhepäivähoitajan lelut, toimintavälineet ja ulkoleikkikalusteet:	6
HENKILÖRISKIT.....	7
Lapsen hakeminen ja kulkeminen	7
Lapsen kulkeminen yksin tai alaikäisen saattajan kanssa.....	7
Liikenneturvallisuus	8
Tapaturmat ja lääkintä.....	8
Lapsen katoaminen päivähoidosta	9
Lapsen koskemattomuuteen liittyvät uhat ja turvallisuusohjeet	10
Henkilökuntaan liittyvät uhat ja turvallisuusohjeet.....	10
Jos lasta ei haeta hoidosta.....	10
Uhkaileva tai kiihtynyt henkilö	10
TOIMINTA- JA OMAISUUSRISKIT.....	12
Kiinteistö ja piha-alue	12
Häiriöt veden tai sähkön jakelussa	12
Tulipalo	12
Suuronnettomuudet	13
TIETOTURVA- JA MUUT RISKIT	14
Tiedottaminen häiriötilanteissa.....	14
Tietosuoja	14
KRIISIAPU	14
TURVALLISUUSUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN, JAKELU JA YLLÄPITO.....	15
LIITE 1	16
PERHEPÄIVÄHOIDON TURVALLISUUDEN TARKISTUSLISTA	16
LIITE 2	19
SUOSITUS LÄÄKEKAAPIN SISÄLLÖKSI/TARKISTUSLISTA	19
LIITE 3	20
SOPIMUS LAPSEN KOTIMATKAAN LIITTYVISTÄ ERITYISJÄRJESTELYISTÄ.....	20
LIITE 4	21

TAPATURMAILMOITUS	21
LIITE 5	22
LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA VARHAISKASVATUKSESSA JA ESIOPETUKSESSA.....	22
Yksiköissä toteutettava lääkehoito	22
Lääkehoitoon liittyvät toimijat ja tehtävät	22
Lapsen lääkehoidon suunnitelma	22
Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma (pitkäaikaissairaudet ja välitön sairauden hoito).....	23
Toimintaohje lasten lyhytaikaiseen lääkehoitoon	25
LÄÄKKEEN ANTAMINEN LAPSELLE VARHAISKASVATUKSESSA.....	26
LIITE 6	27
VARHAISKASVATUKSEN LÄHIETSINTÄSUUNNITELMA, TOIMINTAOHJEET LAPSEN KADOTESSA	27
LIITE 7	31
LASTENSUOJELUILMOITUS LsL 25 § ilmoitusosa	31
LIITE 8	32
TOHMAJÄRVEN VARHAISKASVATUSYKSIKÖIDEN YHTEYSTIEDOT (1.8.2022)	32

JOHDANTO

Turvallisuussuunnitelman tavoitteena on kiinnittää huomiota hoitoympäristöissä oleviin riskeihin ja minimoida hoidossa olevien lasten ja perhepäivähoitajien tapaturma- ja vaarariskejä. Suunnitelma on väline, jonka avulla perhepäivähoitajat voivat tarkastaa hoitoympäristön vaaran paikat ja lisäksi se sisältää toimintaohjeita kriisitilanteisiin, turvallisuuteen sekä työn- ja vastuunjakoon. Turvallisuussuunnitelman tarkoitus on kiinnittää huomiota työntekijöiden ja lasten turvallisuuteen ja antaa valmiuksia poikkeusolojen varalle. Kirjallisen suunnitelman keskeisin tehtävä on välittää turvallisuustietoa henkilökunnalle ja erityisesti uusille työntekijöille heidän perehdyttämisensä yhteydessä.

Varhaiskasvatuslain 10 §:n määrittää varhaiskasvatusympäristöä seuraavasti: Varhaiskasvatus ympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Työturvallisuuslain (738/2002) tarkoituksena on työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi parantaa työympäristöä ja työolosuhteita sekä ennalta ehkäistä ja torjua tapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä johtuvia terveyden haittoja. Työturvallisuuslain 1 §:ssä terveydellä tarkoitetaan sekä fyysistä että henkistä terveyttä. Työturvallisuuslain 5 §:n mukaan lakia sovelletaan myös työhön, jota työntekijä tekee kotonaan. Tapaturmien ehkäisyssä on tärkeää ottaa huomioon ympäristön lisäksi, asianmukainen valvonta, ensiaputaidot ja varhaiskasvatuslain mukainen ryhmäkokoo.

Perhepäivähoitotyötä tehdään hoitajan omassa kodissa ja hoitaja on työsopimussuhteessa Tohmajärven kuntaan, tai hän on yksityinen kotiperhepäivähoitopalvelun tuottaja. Koti voi olla omakoti-, rivi- tai kerrostalo.

Suurin osa pienten lasten (0–6 v.) tapaturmista tapahtuu kotona ja kotipihalla. Yleisimpiä tapaturmia ovat kaatumiset, putoamiset, esineen aiheuttamat tapaturmat ja myrkytykset. Perhepäivähoitolasten hoitoympäristö on hoitajan koti. Vastuu lapsista ja heidän turvallisuudestaan asettaa perhepäivähoitajan kodille tavanomaista yksityiskotia suuremmat vaatimukset.

Perhepäivähoidon suunnitelma perustuu varhaiskasvatus-, työturvallisuus- ja lastensuojelulakeihin sekä Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeisiin.

PERHEPÄIVÄHOITO

Perhepäivähoitaja voi samanaikaisesti hoitaa enintään neljää lasta mukaan luettuina perhepäivähoitajan omat lapset, jotka eivät vielä ole perusopetuksessa. Lisäksi voidaan hoitaa yhtä perusopetuslain mukaista esiopetusta saavaa lasta. Tohmajärven kunnassa työskentelee 7 perhepäivähoitajaa omassa kodissaan Kemien, Tengan, Saarion ja Littilän alueilla. Perhepäivähoitajien ja päivähoitoyksiköiden yhteystiedot ovat turvallisuussuunnitelman lopussa takasivulla. Perhepäivähoidon ohjaajana ja lähiesimiehenä toimii varhaiskasvatuksen päällikkö, kiireellisissä tilanteissa jos päällikköön ei saada yhteyttä, koetetaan tavoittaa päiväkodin johtaja tai sivistysjohtaja.

Yhteystiedot:

Varhaiskasvatuksen päällikkö
Päiväkodin johtaja

puh. 040 105 4120
puh. 050 447 9470

Varhaiskasvatuksen sihteeri puh. 040 105 4121
Sivistysjohtaja puh. 040 105 4154

Tärkeitä puhelinnumeroita:

YLEINEN HÄTÄNRO puh. 112
TERVEYSKESKUSPÄIVYSTYS puh. 013 330 2442
TAKSI puh. 040 028 1076 (Tohman taxi)
puh. 040 530 0365 (Toffolan Taksi Oy)
MYRKYTYSTIETOKESKUS puh. 0800 147 111
LASTENSUOJELU (ma-pe 9–15) puh. 013 330 5321
Sosiaalipäivystys, virka-ajan ulkopuolella puh. 013 330 9002 tai 112
TOHMAJÄRVEN PALOASEMA puh. 013 267 4820

Perhepäivähoitajalla on vastuu:

- lukea ja allekirjoittaa turvallisuussuunnitelman luetuksi vuosittain.
- noudattaa turvallisia työtapoja
- huolehtia kodin ja piha-alueen turvallisuudesta
- ilmoittaa havaituista riskitekijöistä esimiehelle
- opetella tekemään hätäilmoitus
- perehtyä palotorjuntaan
- huolehtia, että ensiapuvälineet ovat asianmukaiset ja saatavilla
- ylläpitää ensiaputaitonsa
- huolehtia, että lasten vanhempien ja varahakijoiden yhteystiedot ovat ajan tasalla

Perhepäivähoitajan kodin sisätilojen turvallisuus:

- Huoneistossa tulee olla toimiva palovaroitin ja sammutuspeite
- Huoneiston riittävästä siivouksesta on huolehdittava hyvinvoinnin kannalta
 - o Yleinen hyvinvointi (esim. allergiat) ja tartuntatautien ennalta ehkäiseminen
 - o Tartuntatauti aikana siivotaan tehostetusti hygieniaohjeiden mukaan
 - o Huomioi leluihin kompastumisvaara
- Tupakointi on kielletty perhepäivähoitajan kodissa
- Jos huoneistossa on portaita, niin niissä on oltava portit
- Lapsen voi päästää vain sellaiselle parvekkeelle, jonka kaide on 110 cm korkea ja kaiteiden pystypuiden väli korkeintaan 10 cm, eikä kaiteelle pääse kiipeämään.
- Ikkunoiden ja parvekkeiden ovien turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota, etteivät lapset saa ovia tai ikkunoita itse avattua
 - o Ovien turvallisuuteen ja muun muassa läpivetotilanteisiin on syytä kiinnittää huomiota (sormivammojen ennaltaehkäiseminen)
- WC- ja peseytymistilojen ovet tulee olla avattavissa myös ulkopuolelta
- Pistorasiat on maadoitettu ja suojattu.
- Hyllyt, kaapit, sähköliesi ja muut kalusteet kiinnitettävä siten, että ne eivät voi kaatua lasten päälle
- Viallisia sähkölaitteita ei saa käyttää

- On suotavaa, että uunissa on lapsilukko ja liesisuoja
- Lääkkeet ja puhdistusaineet tulee säilyttää lukitussa kaapissa alkuperäisissä pakkauksissa
- Taulut ja peilit on kiinnitetty siten, etteivät ne putoa
- Lasten pääsy on estettävä laatikoihin, joissa on veitsiä tai muita teräviä työkaluja
- Kullakin lapsella tulee olla oma käsipyyhe ja/tai pyyhe on vaihdettava päivittäin
- Mattojen alla on tarvittaessa oltava liukuesteet
- Huonekasvit eivät saa olla myrkyllisiä
- Tulitikut eivät voi olla lasten ulottuvilla
- Lapset, jotka nukkuvat päiväunet, tulee kullakin olla omat liinavaatteet; tyynyliina, pussilakana jne....
- Pinnasängyissä tulee pinnojen olla 8,5 cm:n päässä toisistaan

Perhepäivähoitajan lelut, toimintavälineet ja ulkoleikkikalusteet:

Leluja ja toimintavälineitä on määräajoin tarkistettava, puhdistettava ja korjattava, jotta niissä ei ole esimerkiksi irtoavia tai vamman aiheuttavia osia. Pienet esineet ovat isommille lapsille hyviä ja tarpeellisia, mutta niiden käyttö ja säilytys on oltava siten järjestetty, etteivät pienemmät lapset saa niitä suuhunsa.

Lasten valvonta on tärkein turvallisuustekijä. Ulkoilun aikana on mahdollisuus leikkiä, liikkua ja toimia omatoimisesti. Valvontaa ja vastuuta helpottaa, jos pääsy kadulle tai muuhun lähellä olevaan vaaranpaikkaan on estetty. Lapsille selvitetään leikkialueen rajat ja säännöt. Hoitaja, joka omistaa kiinteistön, on vastuussa piha-alueensa liukkauden torjunnasta. On muistettava myös ulkokasvien myrkyttömyys piha-alueella ja sen läheisyydessä, kiinnitettävä huomiota erityisesti marjoja tuottaviin kasveihin, jotka saattavat houkutella lasta syömään marjoja. Myrkyllisiä marjoja tuottavia kasveja ovat mm. näsiä, kielo, terttuselja, kuusama, paatsama, sudenmarja, konnanmarja, punakoiso ja oravanmarja.

Mitä pienempiä lapset ovat, sitä pienempi on heidän leikkireviirinsä ulkona. Hoitaja voi suositellusti käyttää lähiseudun ulkoilumahdollisuuksia. Metsiä, leikkikenttiä, toisten hoitajien pihvoja jne. Leikkikentillä olevista puutteista, rikkoutuneista välineistä ja roskaamisesta on ilmoitettava Tohmajärven kunnan tekniseen toimistoon. Hoitajan on kuitenkin itsensä ensin tarkistettava, ettei lasten leikkipaikalla ole esimerkiksi lasin siruja tai humeruiskuja. Humeruiskuihin ei saa koskea paljain käsin.

Jos ruisku on varotoimista huolimatta pistänyt, niin:

- anna haavan vuotaa kunnolla verta
- älä missään tapauksessa puristele tai ime haavaa!
- puhdista pisto kohta vedellä ja saippualla
- suojaa tarvittaessa laastarilla
- soita lapsen vanhemmille ja varhaiskasvatuksen päällikölle
- päätetään, kuka on yhteydessä terveyskeskukseen ja kuka vie lapsen ensiapuun
- hoitajan itsensä kohdalla: ota yhteyttä terveyskeskukseen tai -asemalle
- ilmoita löydöstä Tohmajärven kunnan tekniseen toimistoon

HENKILÖRISKIT

Lapsen hakeminen ja kulkeminen

Daisy-perhepäivähoitosovelluksesta löytyy lapsen hoidossa oloon liittyvät yksityiskohdat, kuten lapsen päivittäinen hoitoaika, allergiat, huoltajien yhteystiedot sekä varahakijat. Hoitosuhteen alkaessa on

suositeltavaa käydä huoltajien kanssa keskustelu hakutilanteista: siitä kuka lapsen saa hakea, varahakijoita ja heille luovutettavista tiedoista, mahdollisista poikkeavista hakuajoista ja erityistilanteista.

Hoitajan vastuu lapsesta alkaa, kun huoltaja luovuttaa lapsen hoitoon. Lapsen luovuttaminen päivähoidosta hoitopäivän päättyessä tapahtuu aina hoitajan vastuulla. Lapsi on hoitajan vastuulla pihasta/portista/ovesta lähtemiseen saakka. Hakijan vastuulla on varmistaa, ettei lapsi poistu pihasta/portista/ovesta ennen kuin hoitajan kanssa sovittu lähtemiskäytäntö on toteutunut.

Hoitajan velvollisuus on varmistua siitä, että

- lasta noutavalla henkilöllä on oikeus noutaa lapsi (huoltaja tai varahakija)
- lasta noutamaan tulleella henkilöllä on kyky ottaa vastuu lapsen hoidosta ja turvallisuudesta
- olosuhteet lasta haettaessa ovat lapsen kasvulle ja kehitykselle sopivat
- lasta ei luovuteta päihtyneelle, muutoin huumautuneelle tai sellaiselle henkilölle, jonka kyky vastata lapsen turvallisuudesta ei ole riittävä

Lapsen kulkeminen yksin tai alaikäisen saattajan kanssa

Päivähoitoikäinen lapsi ei voi yksin päättää kulkemisestaan eikä vastata omasta turvallisuudesta, vaan päätökset ja vastuu ovat aina häntä hoitavilla aikuisilla. Peruslähtökohtana on, että päivähoidossa olevat lapset tuodaan ja haetaan hoitopaikasta henkilökohtaisesti. Perhepäivähoidossa olevat lapset ovat iältään niin pieniä ettei yksinkulkeminen ole perusteltua, perusopetuslain mukaisessa esiopetuksessakin lasten itsenäinen kulkeminen vaatii yhteistä suunnittelua huoltajien kanssa.

Joskus voi tulla tilanteita, joissa vanhemmat ehdottavat alaikäistä sisarusta varahakijaksi tai jopa lapsen päiväkotimatkan kulkemista yksin. Lainsäädännössä ei ole säädöksiä siitä, minkä ikäinen henkilö voi hakea lapsen varhaiskasvatuksesta. Tässä tilanteessa huoltajien kanssa tulee käydä keskustelu kotimatkan turvallisuuden arvioinnista.

Keskustelussa otetaan esille kotimatkan turvallisuuteen liittyviä asioita, kuten lapsen ikä ja kehitystaso, noutavan henkilön ikä ja kykeneväisyys huolehtia lapsen turvallisuudesta, kotimatkan pituus, liikennetermit ja muut riskitekijät (esim. lapsen terveys, vuorokauden/vuoden aika, sääolosuhteet ja ympäristö). Keskustelun tarkoituksena on päästä vanhemman kanssa yhteisymmärrykseen lapsen turvallisuudesta kotimatalla eli ratkaisu tehdään yhteistyössä vanhemman kanssa käyttäen tapauskohtaisia kokonaisharkintoja. Lapsen turvallisuudesta ja kehitystä edistävästä huolenpidosta velvollisuus on aina huoltajilla sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstöllä.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten osalta ei ole suositeltavaa kulkea yksin kotimatkaa ilman riittävän turvallista saattajaa. Jos keskustelusta huolimatta päädytään ratkaisuun kotimatkaan liittyvästä erityisjärjestelystä, tulee se kirjata ylös liitteenä olevaan kirjalliseen sopimukseen (liite 3). Varhaiskasvatussuunnitelmaan liitettävä sopimus on kirjallinen suostumus, josta ilmenee, että matkajärjestely tapahtuu huoltajien toivomuksesta ja vastuulla. Tämä ei kuitenkaan poista henkilökunnan vastuuta arvioida tilannetta aina tapauskohtaisesti.

Jos henkilöstö on vanhempien suostumuksesta huolimatta sitä mieltä, että lapsen turvallisuus vaarantuu, ei kotimatkajärjestelyjä tule toteuttaa heidän toivomustensa mukaisesti, jolloin päätöksen tekee varhaiskasvatuksen päällikkö. Jos huoltajien kanssa ei tämän jälkeenkään saada keskustellen selvyyttä kotimatkajärjestelyihin, otetaan yhteyttä lastensuojeluun.

Liikenneturvallisuus

Perhepäivähoidossa tehdään paljon retkiä lähiympäristöön kävellessä. Perhepäivähoito liikkuu joskus myös julkisilla kulkuneuvoilla ja tällöin kiinnitetään erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen. Liikennesääntöjä ja -käyttäytymistä harjoitellaan käytännön tilanteissa ja niistä keskustellaan ennen retkiä. Retkistä on etukäteen ilmoitettava lasten vanhemmille ja varhaiskasvatuksen päällikölle.

Retkillä huolehditaan, että ensiapuvälineet sekä puhelin ovat mukana. Pidemmällä retkillä suositellaan, että perhepäivähoitajat muodostavat retkiryhmän, jossa on mukana vähintään kaksi aikuista. Erityisesti pitää huolehtia siitä, että kaikki pysyvät ryhmässä ja aikuisten näköpiirissä. Linja-autossa matkustettaessa noudatetaan yleisiä turvallisuussääntöjä eli lapset istuvat koko matkan ajan paikoillaan ja turvavöihin kytkettyinä. Missään tilanteessa hoitaja ei saa kuljettaa lapsia omalla autolla.

Tapaturmat ja lääkärintä

Tapaturmien osalta merkittävä rooli on ennakoinnilla ja tapaturmariskien ennalta ehkäisemisellä. Liitteessä 2 on suositus lääkekaapin sisällöksi.

Tapaturmat

Tapaturman sattuessa hoitajan tulee arvioida, milloin hän järjestää lapsen ensiapupoliklinikalle ja milloin tilanteesta selvittää ensiaputiedon turvin hoitopaikassa. Pääsääntömme on, että ilmoitamme asiasta lapsen vanhemmille ja sovimme jatkotoimenpiteet. Toimitamme lapsen mielellään herkästi ensiapuun.

Perhepäivähoitajat huolehtivat itse siitä, että EA-taidot ovat voimassa. EA-kursseille osallistumisesta tulee sopia hyvissä ajoin ennakoon työnantajan kanssa. Työnantaja maksaa hätäensiapu- tai/ja EA I -kurssimaksut.

Toimintaohje:

1. Arvioi tilanne ja anna tarvittava hätäensiapu
2. Arvioi tapaturman vakavuus ja kiireellisyys
 - Hätätilanteessa soita **HÄTÄKESKUKSEEN 112**
 - Jos lapsi tarvitsee lisätutkimuksia, mutta tilanne ei ole hätätilanne voidaan soittaa huoltajalle ja sopia jatkohoitoon saattamisesta
 - Jos päädytään siihen, että hoitaja vie lapsen ensiapuun tilaa taksi (tärkeät puhelinnumerot sivulla 4). Kyytiä tilatessa kerro, että kyseessä on Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen laskutusajo ja tapaturmatilanne.

LASKUTUSOSOITE:

Tohmajärven kunta/varhaiskasvatus, perhepäivähoito
Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi

3. Soita vanhemmille aina tapaturmatilanteissa
4. **Terveyskeskuksen päivystys:** Takkunurmentie 9 82600 Tohmajärvi / p. 013 330 2442

Kaikki varhaiskasvatuksen lapset on vakuutettu päivähoito tai/ja esiopetuksen ajan. Tapaturmailmoitukset: Tapaturmatilanteessa, jossa lapsi on viety terveyskeskukseen, täytetään aina tapaturmailmoitus, joka lähetetään Sivistososaston toimistosihteeri Pirjo Rouviselle.

Tapaturmailmoitus (kirjaa ylös seuraavat tiedot, valmispohja liite 4):

Kenelle tapaturma tapahtui:

Missä tapahtui: Paikka, päivämäärä, aika

Mitä ja miten tapahtui:

Kuinka tapaturma hoidettiin:

Kirjaa vanhempien yhteystiedot, jolle asiasta on ilmoitettu:

Hoitajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Henkilökunnan työtapaturmasta ilmoitetaan työterveyshuoltoon, vaikka akuuttia hoidon tarvetta heti tapahtuman jälkeen ei olisikaan, esim. liukastuessa. Erillinen tapaturmailmoitus työnantajalle lähetetään Tohmajärven kunnan palkkatoimistoon.

Esimiehelle tulee ilmoittaa lasten ja henkilöstön tapaturmista heti kun se on mahdollista. Tiedotusvälineille tietoja tapaturmista antaa ainoastaan esimies, pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen päällikkö.

Lääkintä

Varhaiskasvatuksen henkilökunta antaa lapselle vain lääkärin määräämiä lääkkeitä, jotka ovat välttämättömiä antaa reseptin ohjeiden mukaisesti hoitopäivän aikana. Pääsääntöisesti lapsen lääkityksen hoitavat mahdollisuuksien mukaan huoltajat kotona. Huoltajat toimittavat itse lapselle määrätyt reseptiläkkeet ohjeiden kanssa perhepäivähoitajalle. Lapsen akuuttiin hoitoon tarvittavat lääkärin määräämät lääkkeet toimitetaan mielellään annospakkauksina päivittäin. Ne luovutetaan perhepäivähoitajalle, joka huolehtii niiden asianmukaisesta säilyttämisestä lasten ulottumattomissa. Täytetään lyhyt aikaisen lääkehoidon suunnitelma.

Jos lapsella on erityiseen hoitoon liittyviä lääkehoidollisia tarpeita, kuten vaikeita allergioita tai diabetes, huomioidaan hänen henkilökohtainen lääkehoitonsa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan liitettävällä pitkäaikaissairauteen liittyvän lääkehoidon suunnitelmassa. Diabeetikoiden päivähoito ja varahoito järjestetään siten, että aina on paikalla sellainen hoitaja, joka on saanut koulutuksen lapsen diabeteshoitoon. (Liite 5: lääkehoitosuunnitelma varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa)

Lapsen katoaminen päivähoidosta

Toimenpiteet katoamistilanteessa:

Hoitajan tulee ennakoida tilanteita tutustumalla kadonneen lapsen lähietsintä suunnitelmaan ja tarkastelemalla suunnitelmaa oman varhaiskasvatusympäristönsä näkökulmasta, jotta olemme toimintavalmiudessa oikean tilanteen kohdatessa. (Liite 6 varhaiskasvatuksen lähietsintäsuunnitelma)

1. Tilanteessa, jossa lapsi koettaa karata tai piiloutua hoitajalta, joka voisi johtaa lapsen katoamiseen:
 - Hoitaja ottaa lapsen kiinni ja tuo takaisin ryhmään
 - Asiasta keskustellaan lapsen kanssa ja kerrotaan huoltajalle, jota neuvotaan käymään vielä keskustelu lapsen kanssa tilanteen vakavuudesta
 - Varmistetaan, että kyseisen lapsen valvontaan kiinnitetään enemmän huomiota
 - Arvioidaan tilanne jälkikäteen, olisiko tilanne ollut vältettävissä ja miten.
2. Jos lapsi katoaa:
 - Tarkasta heti ensimmäisenä oman talon ja piha-alueen mahdolliset piilopaikat ja oleskelupaikat: pienet lapset saattavat usein jäädä lähelle yksikköä, kun taas isommat lapset voivat lähteä kauemmaksi. Muista, että muita lapsia ei kuitenkaan voi jättää ilman valvontaa.
 - Kun lapsen katoaminen on varmistunut, ilmoitetaan asiasta välittömästi varhaiskasvatuksen päällikölle. Toimitaan lähietsintäsuunnitelman mukaisesti.
3. Lopuksi muistetaan katoamistilanteen jälkihoito (psykososiaalinen tuki) ja -arviointi

Lapsen koskemattomuuteen liittyvät uhat ja turvallisuusohjeet

Lapsen koskemattomuutta voidaan loukata, jolloin tekijä on yleisimmin joku lapselle läheinen aikuinen. Lapsen lähelle voi myös pyrkiä henkilö, jolle on annettu lasta tai tämän lisäksi toimintayksikköä koskeva lähestymiskielto. Perhepäivähoidossa voidaan havaita myös muualla lapseen kohdistuvaa väkivaltaa tai laiminlyönti, jonka perusteella varhaiskasvatushenkilöstön on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus. Lasten kanssa työskentelevillä on lastensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus (Lastensuojelulaki 25 §).

Lastensuojeluilmoitus ([Lastensuojeluilmoitus LsL 25 § ilmoitusosa \(thl.fi\)](#) tai liite 7) on tehtävä, jos lapsen hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai lapsen oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelu tarpeen selvittämistä. Lastensuojeluilmoituksen tekemisestä on tiedotettava varhaiskasvatuksen päällikölle.

Henkilökuntaan liittyvät uhat ja turvallisuusohjeet

Lasten kanssa työskentelevien henkilöiden rikostausta selvitetään, mikäli työskentely alaikäisten kanssa jatkuu yli kolme kuukautta. Työnantaja pyytää nähtäväksi rikosrekisterilain 6 §:ssä tarkoitetun otteen rikosrekisteristä, kun henkilö ensi kerran otetaan tai nimetään työ- tai virkasuhteeseen, johon olennaisesti kuuluu työskentely henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa alaikäisen kanssa.

Myös kaikki henkilökuntaan kohdistuneet väkivallan uhkatilanteet tulee kirjata ylös. Varhaiskasvatuksen päällikkö säilyttää kirjaukset perhepäivähoitajiin kohdistuneista väkivallan uhkatilanteista. Tohmajärven kunnassa noudatetaan Kaari -mallia. Henkilöstön työhyvinvointia ja -turvallisuutta on haluttu edesauttaa koko kuntatasolla laadituilla päihde- ja tasa-arvo-ohjelmilla sekä toimintayksikkökohtaisilla riskikartoituksilla ja työhyvinvointi- suunnitelmilla.

Jos lasta ei haeta hoidosta

Tilanne voi olla ahdistava kokemus lapselle, joten toimi rauhallisesti ja hienotunteisesti lapsen läsnä ollessa. Järjestä lapselle mukavaa tekemistä siksi aikaa, kun yrität tavoittaa hakijaa.

- Odota kohtuullinen aika (n. ½ h)
- Yritä tavoittaa lapsen vanhemmat/hoitajat
- Jos et tavoita vanhempia/hoitajaa, ota yhteys hoitosopimuksessa sovittuun varahakijaan

Kun on ilmeistä, että lasta ei tulla noutamaan, niin hoitaja ottaa yhteyttä varhaiskasvatuksen päällikköön. Tällöin suunnitellaan yhdessä yhteydenottoa lastensuojelun sosiaalityöntekijään. Yhdessä sosiaalipuolen kanssa neuvotellaan hoitajan mahdollisuudesta pitää lasta hoidossaan yön yli ja seuraavan päivän. Tänä aikana sosiaalityöntekijä pyrkii selvittämään tilannetta ja päättämään mahdollisista muista toimenpiteistä.

Uhkaileva tai kiihtynyt henkilö

Toisen henkilön aiheuttamaan uhkaavaan tilanteeseen voi joutua kohdatessaan kiihtyneen/hankalasti käyttäytyvän asiakkaan tai muun henkilön. Arvaamattomasti käyttäytyvän, väkivaltaisen tai alkoholin/huumeiden vaikutuksen alaisen henkilön kohtaamisessa tärkeää on säilyttää oma rauhallisuus. Uhkaava henkilö pyritään poistamaan tilasta samalla, kun mahdollisesti paikalla olevat lapset saatetaan pois tilanteesta – **muista sulkea lasten tiloihin johtavat kulkutiet!** Henkilön voi ohjata pois lasten luota ehdottamalla esimerkiksi että ”siirtyisimmekö tuonne...”.

On hyvä ennakoida kohtaamistilanteet henkilöiden, joiden kanssa kommunikoidessa saattaa ilmetä hankaluuksia. Työntekijän saadessa tietoonsa, että toimintayksikköön on mahdollisesti saapumassa tai

saapunut henkilö, joka saattaa käyttäytyä uhkaavasti on asiasta mahdollisuuksien mukaan tiedotettava muille paikalla oleville henkilöille ja mahdollisuuksien mukaan pian myös esimiehelle.

Hankalassa asiakaskohtaamisessa koeta maltillisesti ohjata keskustelua päättymään, säilytä riittävä keskusteluetäisyys ja varmista turvallisuutesi sekä huolehdi lasten turvallisuudesta. Pidä äänesi rauhallisena, tasaisena ja tyyntyttele asiakasta. Puhuttele häntä nimeltä ja käytä keskustelussa me-muotoa. Älä osallistu tunteenpurkauksiin! Jos asiakas seisoo, seiso sinäkin.

Toimintaohje:

- Säilytä oma rauhallisuutesi ja riittävä etäisyys uhkaajasta (jätä uhkaajalle tilaa)
- Puhu selkeästi ja rauhallisesti, lyhyesti ja myötäile (vältetään provosoimista ja tilanteen jatkumista)
- Pyri olemaan ystävällinen ja koeta rauhoittaa uhkaajaa omalla rauhallisuudellasi
- KUUNTELE – mutta älä káske rauhoittumaan.
- Sympatiataktiikka (ymmärrän, että olet vihainen...)
- Toista tai pyydä toistamaan henkilön kiihtyneenä sanomansa sanat (anteeksi, voisitko toistaa... tai ymmärsinkö nyt oikein, että...) näin saat tietää lieventääkö hän ehkä sanomaansa toistaessaan sen ja rauhoittuuko tilanne sillä, että henkilö on saanut purkaa turhautumisensa.
- Ole varovainen huumorin sekä káskevien ilmauksien käytössä
- Pidä kädet näkyvissä ja vältä tuijottamista

Tilanteen jatkuessa uhkaavana:

- Älä vähättele uhkaajaa tai tilannetta: Ole joustava ja myötäilevä
- Älä käännä selkääsi ja vältä äkkinäisiä liikkeitä
- Koeta ”voittaa aikaa” niin, että muitakin ihmisiä tulisi paikalle
- Varmista turvallisuutesi:
 - o Hakeudu pois nurkkapaikoista ja yritä varmistaa itsellesi pakotie
 - o uhkaavan henkilön ja sinun välissäsi olisi hyvä olla jokin äkkinäiseltä ryntäykseltä suojaava este (esim. pöytä) ja varmista, ettei henkilön ulottuvilla ole mitään lyömiseen/heittämiseen soveltuvaa irtainta esinettä
 - o Jos henkilö osoittaa aikovansa hyökätä, kiellä lyhyillä, selkeillä sanoilla ”seis”, ”ei”, ”irti” – Huuda apua tarvittaessa!
- pyydä henkilöä poistumaan tiloista tai pihapiiristä. Jos keskustelua ei voida päättää sano asiakkaalle, että asian käsittelyä voidaan jatkaa vain, jos hän rauhoittuu ja istuu.
- aggressiivisesti käyttäytyvälle henkilölle ilmoitetaan, että mikäli hän ei rauhoitu, paikalle kutsutaan poliisi. Väkivaltaisen henkilön kohtaamisessa poliisin kutsumista ei saa epäroidä. Pyydä henkilöä poistumaan!
- Älä oikaise huumaantuneen tai muun sellaisen henkilön harhoja
- pyri ilmoittamaan/hälyttämään apua niin, että uhkaaja ei huomaa. Esimerkiksi puhelimen valmiissa viestipohjissa voisi olla avunpyyntöviesti, jonka saisi nopeasti lähetettyä eteenpäin.
- Paina mieleen tuntomerkit

Tilanteen eskaloituessa huuda apua, jos lähellä on muita auttamaan - Hälytä apua (112)

Muistetaan, että päihtyneelle henkilölle EI SAA LASTA LUOVUTTAA! ja uhkaavassa tilanteessa on arvioitava myös lapsen turvallisuus lähteä aggressiivisen henkilön mukaan. Jos lasta ei voida luovuttaa, ilmoitetaan asiasta sosiaalitoimistoon/sosiaalipäivystykseen (esimies voi ilmoittaa).

Jälkeenpäin: Ota yhteys varhaiskasvatuksen päällikköön ja jos hän ei ole tavattavissa päiväkodin johtajaan. Keskustele tapahtuman nähneiden lasten kanssa. Tilanteesta riippuen voidaan hoitaja tai/ja lapset ohjata ammattiauttajille, työterveyshuoltoon tai kriisiavun piiriin.

TOIMINTA- JA OMAISUUSRISKIT

Kiinteistö ja piha-alue

Perhepäivähoitaja työskentelee pääsääntöisesti omassa kodissaan tai sitten perhepäivähoidossa olevan lapsen kotona. Oma asunto ja kiinteistöä tulee tarkastella kriittisesti arvioiden ennakkoon mahdolliset vaaranpaikat, mutta myös mahdolliset pelastautumisreitit – Pidä poistumistiet esteettöminä! Kerros- tai rivitalossa asuva hoitaja tutustuu taloyhtiönsä turvallisuussuunnitelmaan. Perhepäivähoitaja on velvollinen huolehtimaan pihansa turvallisuudesta ja siisteydestä. Siisteys ja hyvä järjestys ovat tapaturmantorjunnan ja palontorjunnan perusta. Jätteiden oikea käsittely on myös työtä turvallisen tulevaisuuden puolesta. Tärkeää on huomioida roska-astian riittävä etäisyys rakennuksista.

Häiriöt veden tai sähkön jakelussa

Perhepäivähoitajan on ennakkoon varauduttava tilanteisiin, jossa veden tai sähkön jakeluun tulee häiriöitä. Lyhytaikaisissa häiriöissä selvittää yleensä tilapäisratkaisulla, mutta oman kodin kannalta on hyvä pohtia, miten eri tilanteissa hoito voidaan järjestää vai tarvitaanko esimerkiksi pitkäkestoissa jakeluverkon häiriötilanteissa mahdollisia varahoitojärjestelyitä.

Tulipalo

Päivittäistä paloturvallisuutta ovat yleinen siisteys ja järjestys sekä toimiva jätehuolto. Sähkölaitteisiin kertyvä pöly ja työtiloihin jätetty pakkaus- ja askartelumateriaali voivat olla palonlähteitä samoin kuin tyhjentämättä olevat jätteastiat tai palovaarallisten jätteiden tyhjentäminen muualle kuin kannelliseen palamattomaan astiaan. Erityistä huomiota kiinnitetään paloturvallisuuteen kynttilöiden kanssa: Emme suosittele oikeiden kynttilöiden käyttöä hoitopäivän aikana, kynttilöitä ei koskaan jätetä ilman aikuisen valvontaa palamaan ja ne sammutetaan tukahduttamalla. Turvallisten sisustusmateriaalien valintaan kiinnitetään erityistä huomiota. Keittiön ilmanvaihtojärjestelmä on puhdistettava kerran vuodessa ja muiden tilojen viiden vuoden välein.

Säännösten mukaan jokaisessa kerroksessa on oltava palovaroitin alkavaa 60 m² kohti. Hoitaja on velvollinen huolehtimaan palovaroittimien riittävytydestä ja kunnosta. **Perhepäivähoitokotiin suositellaan hankittavaksi seuraavat paloturvallisuutta edistäviä välineitä, kuten sammutuspeitto, jauhesammutin, lieden sormisuoja sekä kodinkoneiden kaatumissuojat.**

Palon sattuessa:

- **Pysy rauhallisena**
- **Pelasta** vaarassa olevat varoittamalla lähellä olevia ja viemällä lapset turvaan (hoidossa olevien lasten lukumäärä on oltava aina tiedossa)
- **Alku sammuta** eli tukahduta paloa tai käytä alkusammutinta/vettä.
HUOM! Älä koskaan sammuta rasva- tai sähköpaloa vedellä. Sammuta lähimmällä alkusammuttimella palo, jos voit.
- **Hälytä** palokunta soittamalla numeroon **112**
 - Kuka olet ja mistä soitat

- Kerro MITÄ on tapahtunut ja MISSÄ
- vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin
- toimi hätäkeskuspäivystäjän antamien ohjeiden mukaan
- sulje puhelin vasta, kun saat siihen luvan
- **Rajoita paloa** sulkemalla ikkunat, ovet ja liesituuletin/ilmastointi ja siirtämällä palava materiaali ja palavat nesteet pois palokohteen läheisyydestä.
- **Opasta** palokunta paikalle ja toimi palokunnan antamien ohjeiden mukaan

Nopea järjestäytynyt poistuminen on palotilanteessa keskeisin tehtävä. Aikuinen kulkee viimeisenä, tarkastaa, ettei kukaan ole jäänyt huomaamatta ja sulkee ikkunat ja ovet takanaan. Jos tulipalo on havaittu tai palohälytys hälyttää, on kaikkien siirryttävä välittömästi ulos lähimmän poistumistien kautta. Ulkona on vielä tarkastettava, että kaikki ovat todella päässeet ulos. Myrkyllinen savu leviää nopeasti, joten palon alettua välitön poistuminen ja ovien sulkeminen on tärkeää. Rauhoita lapsia ja yritä saada paikalle avuksesi muita aikuisia.

Paikalta ei saa poistua ennen kuin pelastustoimintaa johtava viranomainen antaa luvan. Esimiehelle on ilmoitettava tapahtuneesta heti kun se vain on mahdollista. On tärkeää, että henkilökunta huolehtii ensiaputaitojensa ylläpitämisestä sekä harjoittelee oman kodin poistumisteiden käyttöä. Tiedotusvälineille tietoja antaa ainoastaan varhaiskasvatuksen päällikkö.

Suuronnettomuudet

Todennäköisimpinä mahdollisuuksina ja suunnittelun pohjana pidetään lähiympäristössä sattunutta myrkkyydonnettomuutta (rautatie) tai Suomeen ulottuvaa säteilysaastetta. Viranomaiset ilmoittavat vaarasta ulkohälyttimillä ja antamalla sähköisten tiedotusvälineiden kautta hätätiedotteen. Kiireelliset viranomaistiedotteet, hätätiedotteet välitetään radiossa kaikkien kanavien kautta. Ulkohälyttimillä annettava hälytysmerkki taajamien alueelle ulkona ja myös sisällä. Kuuluvuus on tarkistettavissa koemerkistä kuukauden ensimmäinen maanantai klo 12.00.

Yleinen hälytysmerkki tarkoittaa:

- Pysy tai siirry sisätiloihin
- Sulje ovet, ikkunat ja koneellinen ilmanvaihto
- Kuuntele radiosta tulevia ohjeita
- Vältä puhelimen käyttöä

Jos ulkoiluajana tulee yleinen hälytysmerkki tai nenässä tuntuu pistävä haju (ammoniakki), hoitaja huolehtii, että kaikki siirtyvät välittömästi sisätiloihin ja että kaikki ovet ja ikkunat sekä ilmastointi suljetaan. Jos olette kauempana ulkona, kiirehdi kaasupilven alta suojaa sivutuuleen ja huolehdi vaatteiden olevan tiiviitä ja ihon peittäviä (esimerkiksi sadevaatteet).

Toimintaa jatketaan normaaliin tapaan paitsi, että ulos ei mennä ennen kuin tilanne on selvitetty. Yleisradiota kuunnellaan ja toimitaan radiosta tulevien ohjeiden mukaan. Puhelimen käyttöä vältetään, jotta se olisi vapaa, kun viranomaiset (palokunta) antavat tarvittaessa toimintaohjeita. Jos tunnet kaasun hajua, hengitä kostean vaatteiden läpi. Tilanteen mukaan voi olla tarpeen suojata ruoka ja juomavesi.

Myrkkysaasteissa voidaan oireisiin ensiapuna käyttää kasvojen ja silmien huuhtelua. Muihin hoitotoimiin ryhdytään, jos niistä saadaan ohjeita radion kautta. Säteilutilanne ei edellytä kiireisiä lisätoimia. Poikkeustilanteessa viranomaiset antavat toimintaohjeet. Poikkeusolojen valmius perustuu normaaliajan

järjestelyihin. Hoitaja toteuttaa lisätoimet viranomaisten tiedotusvälineiden kautta antamien käskyjen mukaan.

TIETOTURVA- JA MUUT RISKIT

Tiedottaminen häiriötilanteissa

Tiedottamisesta vastaa varhaiskasvatuksen päällikkö. On tärkeää, että henkilöstö pitää esimiehen ajan tasalla häiriötilanteissa. Varhaiskasvatuksen päällikön vastuulla on tiedottaa häiriötilanteista sivistysjohtajalle ja sopia työnjaosta, kuten esimerkiksi vanhempien yhteydenotoista ja mediaan tiedottamisesta.

Tietosuoja

Perhepäivähoitajalla on hallussaan lapsia ja perheitä koskevia asiakirjoja. Perhepäivähoitajan tulee säilyttää asiakirjat siten, etteivät ne ole muiden nähtävillä. Lasten tai perheiden tietoja sisältäviä tietoja ei saa laittaa roskiin tai paperinkeräykseen, vaan ne täytyy hävittää sivistysosaston lukitun tietosuoja jäteastian kautta. Hoitajan tulee myös huolehtia, että yksityisyyteen liittyvät asiat, esim. vanhempien viestit eivät ole muiden luettavina. Tietosuojasta, asiakirjojen arkistoinnista ja hävittämisestä on kunnassa omat ohjeet, joihin on perehdyttävä. Tohmajärven kunnan työntekijöiden, joiden palvelussuhde on pidempi kuin yksi kuukausi, on suoritettava arjen tietosuoja – verkkokoulutus ja siihen kuuluva tietoturvatesti hyväksytysti. Lisäksi työntekijät allekirjoittavat tietosuojasitoumuksen.

Vaitiolovelvollisuus on kaikkia varhaiskasvatuksessa työskenteleviä henkilöitä sitova (vakituiset työntekijät, määräaikaiset sijaiset, harjoittelijat, avustajat, opiskelijat, koululaiset). Perhepäivähoidossa toimiva henkilö, joka saa tietoonsa päivähoidon asiakkaita (lapsia ja heidän perheitään) koskevia tietoja on näissä asioissa salassapitovelvollinen. Hän ei saa keskustella/kertoa kuulemiaan asioita kenellekään ulkopuoliselle taholle (omat ystävät, sukulaiset, puoliso) eikä myöskään ammattinsa kautta kohdattaville yhteistyökumppaneille (terveydenhoito, opetustoimi jne.) ilman perheiden asianmukaista lupaa. Vaitiolovelvollisuuteen kuuluu myös työntekijöihin, heidän ammattiinsa ja yksityisyyteensä liittyvien asioiden salassapito. Vaitiolovelvollisuus on sitova ja se jatkuu työsuhteen tai opiskelu- yms. paikan päättymisen jälkeenkin.

KRIISIAPU

Epätavallisen voimakkaasta kokemuksesta selviytyminen voi aiheuttaa lapsissa ja henkilökunnassa pysyviä henkisiä vammoja, ellei tapahtumaa ole riittävästi työstetty ja läpieletty. Tämänkaltaisia kokemuksia voivat olla äkillinen kuolema, itsemurha tai itsemurhayritys, onnettomuus, tulipalo, vakava väkivalta tai väkivallan uhka, hoitolapsen katoaminen.

Tapahtumaa seuraavaan välittömään tukeen kuuluu:

- Rauhoittava, turvallisuutta luova ilmapiiri
- Myötäeläminen ja huolenpito
- Reaktioiden ymmärtäminen ja hyväksyminen
- Uhrin kertomuksen kuunteleminen
- Tyhjien sanojen ja liiallisten lupausten välttäminen
- Levollinen läsnäolo, älä jätä uhria yksin
- Tietojen pitäminen ajan tasalla

Jatkossa on hyvä huomioida, että kriisi lisää tarvetta läheisyyteen ja kontaktiin. Lapsille on annettava avoimesti ja rehellisesti tietoa tapahtuneesta. Väärinkäsitykset ja väärinymmärrykset on selvitettävä. Lasten reaktiot ovat hyvin samantapaisia kuin aikuisilla. Normaaleista, tavallisista reaktioista on hyvä kertoa. Lapset käsittelevät kriisejä monin tavoin: mm. keskustelemalla, toimimalla, leikkimällä ja piirtämällä. Aikuisten tulee hyväksyä lasten tarve puhua ja ilmaista tunteita.

Vakavassa tilanteessa saatetaan tarvita koulutettujen auttajien apua. Periaatteena on, että mahdollisuus jälkipuintiin voitaisiin järjestää kaikille, joita kokemus koskettaa. Paras aika jälkipuinnin järjestämiselle on 24–72 tuntia tapahtuman jälkeen. Tohmajärvellä kriisiapua voi lähteä järjestämään terveysaseman päivystyksen kautta; siellä henkilöstö ohjaa eteenpäin. Kunnan omana yhteistyökumppanina on myös seurakunta; jolta saa apua esim. lapsille pidettäviin tilaisuuksiin.

TURVALLISUUSSUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN, JAKELU JA YLLÄPITO

Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen perhepäivähoidon turvallisuussuunnitelman hyväksyy sivistyslautakunta.

Kaikki perhepäivähoitajat tutustuvat suunnitelmaan ja kuittaavat perehtymisensä omaan turvallisuussuunnitelmaansa. Samoin kaikki uudet työntekijät tutustuvat ja kuittaavat suunnitelman perehdyttämisen yhteydessä. Hoitajan tulee tarkistaa suunnitelma vuosittain.

Tohmajärvellä _____. _____.20_____

Perhepäivähoitajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Tohmajärvellä _____. _____.20_____

Varhaiskasvatuksen päällikön allekirjoitus ja nimenselvennys

LIITE 1

PERHEPÄIVÄHOIDON TURVALLISUUDEN TARKISTUSLISTA

TARKISTUSKOHDE: _____

PÄIVÄMÄÄRÄ: _____

	Kyllä	Ei	LISÄTIETOJA:
YMPÄRISTÖ			
Onko lähiympäristön vaaratekijät tiedostettu? (eli onko lähellä vettä, jyrkän teitä, vilkkaasti liikennöityä kulkuväylää, pieneläimet kuten käärmeet tms...)			

Onko lapsia opetettu liikkumaan liikenteessä?			
Onko retkiä varten varustettu ensiapulaukku?			
Onko liikenteessä liikkumista varten tarvittava määrä heijastimellisia turvaliivejä?			
KIINTEISTÖ- JA PIHA-ALUE			
Onko piha-alue turvallinen? (leikkialueen valvottavuus, aitojen tarve...)			
Ovatko leikkipaikat ja pihavälineet kunnossa?			
Onko pieneläinten (kissat, linnut) pääsy hiekkalaatikolle estetty?			
Ovatko keinut ja keinualue turvallisia?			
Onko lasten leikkipaikoilla myrkyllisiä puita, pensaita tai kasveja?			
Huolehditaanko piha-alueen siisteydestä sekä kesä- ja talvihuollosta? Entä lumien ja jäiden poistamisesta räystäältä?			
Onko jätesäilytyksen ja jätteiden kuljetuksen turvallisuudesta huolehdittu?			
Onko rapuissa ja pihalla riittävä valaistus?			
Onko poistumistiet esteettömät? Entä ovatko hälytysajoneuvojen reitit esteettömiä?			
Tiedätkö missä on veden pääsulku?			
Tiedätkö missä on sähkökeskus?			
Tiedätkö miten ilmastoinnin voi katkaista?			
Onko huomioitu, ettei syttyviä materiaaleja säilytetä esim. rakennusten seinustalla?			
Onko lakisääteisestä nuohouksesta huolehdittu?			
TOIMINTATILAT			
Onko ulko-ovien lukitus sellainen, ettei lapset pääse huomaamatta poistumaan sisätiloista? (Hätäpoistuminen kuitenkin taattava eli onko uloskäynti avattavissa ilman avainta, kun tilassa on henkilöitä?)			
Onko parvekkeen ovesa pidikehaka, turvalukko?			
Onko ikkunoissa putoamisen estävät ikkunapidikkeet/aukeamisen rajoitin?			
Onko sisäportaissa: lapsiportti, kaiteet, liukuesteet			
Onko parvekekaiteiden rakenne, korkeus lasten kannalta turvallinen? Onko mahdollisesti vaaraa aiheuttavat tavarat kuten tuolit huomioitu turvallisuuden kannalta?			
Ovatko kodinkoneet sijoitettu lasten ulottumattomiin, esim. kahvinkeitin?			
Onko koneet ja laitteet turvallisia ja puhdistettu säännöllisesti (esim. jääkaapin pölyt poistettu)?			

Onko kodinkoneiden, kuten liedien, kaatuminen estetty?			
Onko liedessä liesisuoja?			
Onko sähköjohdot ehjiä?			
Onko pistorasiat suojattu?			
Ovatko kalusteet tukevia ja niiden kaatuminen tarvittaessa estetty?			
Onko kalusteiden ja pattereiden terävät kulmat suojattu?			
Onko huoneistossa korkeita kynnyksiä tai muita tasoeroja?			
Onko palovaroitin oikein sijoitettu ja kunnossa?			
Onko pesu- ja wc-tilojen ovesta ulkopuolelta avattava lukko? Tai onko lapsen jääminen yksin tilaan estetty muilla tavoin?			
Onko lattia liukkaita? Entä pesutiloissa?			
Onko liukkaalla lattialla mattojen alla liukuesteet?			
Onko vesihanoissa lämmönrajoitin?			
Ovatko huonekasvit myrkyttämiä/allergiaa aiheuttamattomia?			
Tapahtuuko lasten vaatteiden kuivaus paloturvallisesti?			
Säilytetäänkö vaaralliset esineet lasten ulottumattomissa? Terävät esineet, tulitikut...			
Onko kerrossängyssä kaiteet?			
Onko valaistus riittävä lasten leikkejä ja toimintaa ajatellen?			
Onko lapsille käytettävissä rauhallinen lepopaikka?			
Onko huoneiston, erityisesti nukkumahuoneiden, ilmanvaihto riittävä toiminnan laajuuteen nähden?			
Onko käytettävien tilojen sisäilma kunnossa? Onko kosteusvaurioon viittaavia jälkiä, sisäilma tunkkaista tai pistävää kellarimaista hajua?			
Onko lapsella turvalliset lelut? (ikäsuositukset, materiaalit sekä lelujen kemikaalit huomioitu?)			
Onko keittiössä sammutuspeite? Entä jauhesammutin? Onko ne huollettu?			
Onko lapsilla vaatteet, jotka eivät voi tarttua leikkivälineeseen ulkona eikä sisällä?			
Huoneistossa, jossa harjoitetaan päivähoitotoimintaa ei saa tupakoida eikä tupakointi ole hoitopäivän aikana sallittu. Onko asunnossa, parvekkeella tai ulko-ovien läheisyydessä lapsille vaaraa aiheuttavia tuhkakuppeja?			
Onko huoneistossa kotieläimiä? Miten heidän oleskelunsa järjestetty hoitopäivän ajaksi?			

Oletko huomionnut kynttilöiden käyttämisen ohjeiden mukaisesti?			
Oletko huomionnut, ettei valaisimiin, verhokiskoihin ripusteta tavaroita?			
PELASTUSTOIMINTA			
Tiedätkö, miten hätäilmoitus tehdään, kuinka toimia tulipalotilanteessa, tapaturman sattuessa tai kuultaessa yleinen vaaramerkki?			
Onko hätänumero, myrkytystietokeskuksen numero helposti saatavilla?			
Hallitsetko alkusammutustaidot?			
Hallitsetko ensiaputaidot?			
Onko kodin ensiapuvälineistö riittävä?			
Oletko harjoitellut pelastautumista?			
Onko taskulamppu saatavilla esim. sähkökatkon varalta?			
Oletko kunnolla selvillä lasten allergioista ja yliherkkyyksistä?			
Entä lasten erityispiirteistä, jotta heidän hyvinvointinsa on turvattu?			
SIISTEYS			
Onko jätteastioita riittävästi?			
Siivoatko kodin säännöllisesti ja riittävän usein?			
Onko kulku kodissa esteetöntä?			
KEMIKAALIT JA MUUT VAARALLISET AINEET			
Säilytetäänkö alkoholijuomat lasten ulottumattomissa?			
Onko lääkkeet lukitussa kaapissa?			
Säilytetäänkö kodin kemikaalit lukittavissa kaapeissa tarpeeksi korkealla?			
Ovatko lääkkeet ja kemikaalit alkuperäispakkauksissa?			
Onko kotona lääkehiiltä?			

LIITE 2

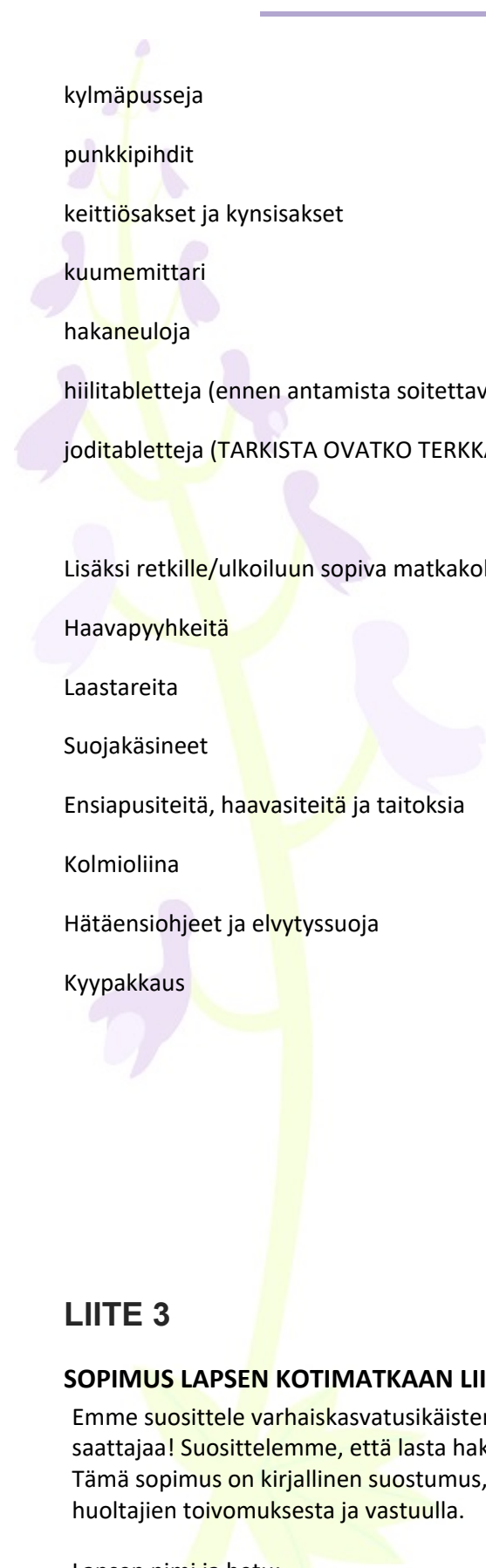
SUOSITUS LÄÄKEKAAPIN SISÄLLÖKSI

antiseptistä haavan puhdistusainetta ja haavapyyhkeitä

käsien desinfiointiainetta

sidostarpeita (iso ja pieni ensiapuside), joustositeitä ja taitoksia, kolmioliina - sideleikkurit tarvittaessa

erikokoisia laastareita

kylmäpusseja

punkkipihdit

keittiösakset ja kynsisakset

kuumemittari

hakaneuloja

hiilitabletteja (ennen antamista soitettava Myrkytystietokeskukseen)

joditabletteja (TARKISTA OVATKO TERKKARILLA??)

Lisäksi retkille/ulkoiluun sopiva matkakokoinen siirrettävä pakkaus:

Haavapyyhkeitä

Laastareita

Suojakäsineet

Ensiapusteitä, haavasiteitä ja taitoksia

Kolmioliina

Hätäensiohjeet ja elvytyssuoja

Kyypakkaus

LIITE 3

SOPIMUS LAPSEN KOTIMATKAAN LIITTYVISTÄ ERITYISJÄRJESTELYISTÄ

Emme suosittele varhaiskasvatusikäisten lasten kulkevan kotimatkaansa ilman riittävän turvallista saattajaa! Suosittelemme, että lasta hakeva henkilö olisi täysi-ikäinen.

Tämä sopimus on kirjallinen suostumus, josta ilmenee alla kuvatun matkajärjestelyn tapahtuvan huoltajien toivomuksesta ja vastuulla.

Lapsen nimi ja hetu: _____

Kotimatkan turvallisuuden arviointi:

Huoltajat:

Henkilöstö:

Lapsen liikkumisesta sovitut asiat sekä yhteydenpito (jos lapsi kulkee yksin, myös tarkat reittitiedot:

Huoltajat tiedostavat varhaiskasvatuksen suositukset, että varhaiskasvatusikäisen lapsen hakijan olisi hyvä olla täysi-ikäinen eikä lähtökohtaisesti lapsen etu ja turvallisuus huomioiden tulisi kulkea hoitomatkaansa yksin/ilman turvallista saattajaa. Huoltajat ovat arvioinut henkilökunnan kanssa yhdessä hoitomatkan turvallisuutta ja ottanut päätöksessään huomioon varhaiskasvatuksen näkemyksen hoitomatkan turvallisuudesta. Päätöksensä myötä huoltajat ottavat täyden vastuun lapsen hoitomatkan järjestämisestä heidän toivomallaan tavalla:

Päivämäärä, huoltajien allekirjoitukset ja nimenselvennökset:

LIITE 4

TAPATURMAILMOITUS

vastaanottokuitaus: _____

☐	Vaaratilanne, joka olisi voinut aiheuttaa vamman tai tapaturman
☐	Lievä vamma, jonka olemme hoitaneet itse
☐	Vamma, jonka vuoksi on hakeuduttu hoitoon

Tapahtuma-aika, vahingoittuneen nimi + yhteystiedot

Kuvaus vaaratilanteesta / vahingosta (mainitse myös tapahtumapaikka):

Onko jotain vastaavaa sattunut aikaisemmin?

Kyllä

Ei

En tiedä

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että vaaratilanne/vahinko syntyi?

Mitä pitäisi tehdä, ettei vastaavaa tapahtuisi?

Jatkotoimenpiteet (kirjaan myös mikäli niitä ei ole):

Tohmajärvellä

pvm ja ilmoittajan nimi ja puhelinnumero

LIITE 5

LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA VARHAISKASVATUKSESSA JA ESIOPETUKSESSA

Varhaiskasvatuksessa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja esiopetuksessa lasten lääkehoitoa toteutetaan erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisen koulutuksen saaneiden työntekijöiden toimesta. Lääkehoitoon peruskoulutukseltaan kouluttamaton henkilö voi osallistua luonnollista tietä (suu, nenä, silmät, korvat ja peräaukko) annettavan sekä ihon alle pistettävän lääkehoidon toteuttamiseen yksittäistapauksissa lapsikohtaisen suunnitelman ja mahdollisesti tarvittavan lisäkoulutuksen (esim. diabeteskoulutus) jälkeen.

Yksiköissä toteutettava lääkehoito

Lapsen lääkehoito toteutetaan ensisijaisesti lapsen kotona. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa annetaan ainoastaan lääkärin reseptillä määräämät lääkkeet, joiden antaminen on välttämätöntä päivähoitopäivän aikana.

Varhaiskasvatuksessa voidaan tarvittaessa annostella ja antaa lapselle kroonisten sairauksien hoitoon tarkoitettuja lääkkeitä sekä ns. kohtausluontoisia lääkkeitä esim. astma, diabetes, epilepsia.

Varhaiskasvatuksessa voidaan annostella myös tilapäiseen käyttöön määrättyjä lääkkeitä, joiden annosteluajaksi on määrätty päiväaika.

Yksilöllisen lääkehoitosuunnitelman mukaisesti lääkehoitoa annetaan esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- 1) Välitöntä hoitoa vaativat: anafylaksian hoito, insuliinishokin hoito, kouristusten hoito
- 2) Pitkäaikaissairauden ylläpitohoito: insuliinihoito diabeteksessa, astma, epilepsia
- 3) Kuuriluonteinen lääkitys: jos lapsen lääkehoitoa ei pitkän hoitojakson vuoksi saada muutoin järjestettyä

Lääkehoitoon liittyvät toimijat ja tehtävät

Yksikön lähiesimies valvoo lääkehoitosuunnitelman laatimista sekä vastaa osaltaan, että yksikössä on käytettävissä riittävä tieto ja asiantuntemus lapsen lääkehoitoon (esimerkiksi diabeteskoulutuksen mahdollistaminen). Huoltaja vastaa osaltaan, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta tarvittava tieto on käytettävissä. Huoltaja vastaa myös lapsen yksilöllisen lääkkeen toimittamisesta ja tiedon siirtämisestä tarvittaessa eri toimijoiden välillä. Kaikki lapsen lääkehoitoon osallistuvat tahot toimivat yhteistyössä huoltajien kanssa. Lääkkeen antaja vastaa siitä, että hän toimii laaditun suunnitelman mukaisesti. Jokainen yksikön aikuinen vastaa hätätilanteessa ensiaputoimenpiteistä, työnantaja seuraa henkilöstön ensiaputaitojen ylläpitoa.

Lapsen lääkehoidon suunnitelma

Lääkehoidon suunnitelma laaditaan huoltajan, lääkehoitoa toteuttavan tahon sekä lasta hoitavan tahon yhteistyönä. Lapsen lääkehoidon suunnitelma laaditaan, jos lapsen tiedetään tarvitsevan välitöntä lääkehoitoa tietyissä tilanteissa (esim. anafylaktinen reaktio, kouristukset) tai lapsella on pitkäaikaissairaus, johon tarvitaan säännöllistä ulkopuolisen antamaa lääkehoitoa hoitopäivän aikana tai lapsella on sairaus, jonka lääkehoidon vaikutuksia on seurattava päivän aikana.

Lääkehoidon suunnitelmaan kirjataan mistä sairaudesta/oireesta on kyse, milloin lääkehoitoa tarvitaan, keiden on tarpeen tietää tästä suunnitelmasta, missä lääke säilytetään, miten lääke annetaan, ketkä lääkettä antavat, mitä muita toimenpiteitä tilanne edellyttää (ambulanssin kutsuminen/huoltajalle ilmoittaminen/muiden oireiden seuraaminen/muita lääkkeen antamiseen liittyviä toimenpiteitä), milloin lääkkeen antamisesta informoidaan huoltajia tai hoitavaa tahoa, millaista osaamista tarvitaan, kuka kouluttaa ja ketä, miten varmistetaan lääkkeen antajien riittävä osaaminen sekä lääkkeen tai käytetyn välineen hävittäminen.

Lapsen yksilöllinen lääkehoitosuunnitelma (pitkäaikaissairaudet ja välitön sairauden hoito)

Huoltaja vastaa siitä, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on käytettävissä. Huoltaja vastaa lapsen yksilöllisen lääkkeen toimittamisesta. Lapsen lääkehoitoon osallistuvat tahot toimivat yhteistyössä huoltajien kanssa. Suunnitelmaa päivitetään vähintään toimintakausittain tai aina kun lääkehoidossa tapahtuu muutoksia.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa annetaan ainoastaan lääkärin reseptillä määräämät lääkkeet, joiden antaminen on välttämätöntä päivähoitopäivän aikana. Lääke on tuotava hoitopaikkaan alkuperäisessä pakkauksessaan ja siitä on käytävä ilmi, kenelle lääke on määrätty. Lääkettä tuodessa on esitettävä annosteluohje/lääkemääräys. Huoltajan kanssa täytetään oheinen lääkehoitolupa lääkkeen antamiseksi.

Lapsen nimi: _____

Lapsen Hetu: _____

Huoltajan nimi ja puhelinnumero: _____

Huoltajan nimi ja puhelinnumero: _____

Sairaus, jonka hoitoon lääkettä käytetään: _____

Milloin lääkehoitoa tarvitaan? (esimerkiksi oireiden kuvaus)

Annosteluohje/antotapa/lääkkeen säilyttäminen/lääkkeen tai käytetyn välineen hävittäminen:

Lääkehoidosta tiedotetaan seuraavia henkilöitä:

Tilanteen edellyttämät muut toimenpiteet:

Menetelmätavat poikkeustilanteissa (esim. retket, liikunta...)

Lääkehoitoon tarvittava perehdyttäminen:

Perehdyttämisestä vastaa:	Perehdyttäjän yhteystiedot:	Perehdytys annettu (henkilö+pvm):

Tämä lääkehoitosuunnitelma on laadittu yhteistyössä huoltajien kanssa.

Lääkehoitosuunnitelman laatimisessa mukana olleet henkilöt:

Päiväkodin johtaja on suunnitelman nähnyt (pvm+allekirjoitus):

_____._____.

Lääkkeenannon päiväkirja, ellei pitkäaikaissairauden seurantaan käytetä omaa seurantavihkoa
(varhaiskasvatuksen henkilöstö täyttää):

PVM: KLO: LÄÄKKEEN ANTAJA: HUOMIOITA TMS.:

Toimintaohje lasten lyhytaikaiseen lääkehoitoon

Lapsen lääkehoito toteutetaan ensisijaisesti lapsen kotona. Varhaiskasvatuksessa annetaan ainoastaan lääkärin reseptillä määräämät lääkkeet, joiden antaminen on välttämätöntä päivähoitopäivän aikana.

Varhaiskasvatuksessa voidaan tarvittaessa annostella ja antaa lapselle kroonisten sairauksien hoitoon tarkoitettuja lääkkeitä sekä ns. kohtausluontoisia lääkkeitä esim. astma, diabetes, epilepsia.

Varhaiskasvatuksessa voidaan annostella myös tilapäiseen käyttöön määrättyjä lääkkeitä, joiden annosteluajaksi on määrätty päiväaika.

Mikäli toiminta aikana joudutaan antamaan lapselle lääkkeitä, huoltajan on tuotava lääke hoitopaikkaan alkuperäisessä pakkauksessaan ja siitä on käytävä ilmi, kenelle lääke on määrätty. Lääkettä tuodessa on esitettävä annosteluohje/lääkemääräys ja samalla huoltajan täytettävä oheinen kaavake lääkkeen antamiseksi.

Henkilökunta annostelee lääkkeen. Silmätipat olisi suositeltavaa tuoda kerta-annos pipetteinä. Suurin osa lääkkeistä ja kuuriluontoisista lääkkeistä määrätään yleensä aamu- ja ilta-annoksina, jotka pääosin voidaan antaa toiminta-aikojen ulkopuolella (pois lukien vuorohoito).

Jos lapsi ei pysty olemaan päivällä hoidossa ilman annettavaa yskänlääkettä tai kipu- ja kuumelääkitystä, on syytä harkita, onko lapsi tarpeeksi terve tullakseen hoitoon.

Huoltajien on keskusteltava henkilökunnan kanssa lapsen lääkityksestä, esimerkiksi repussa ei saa olla lääkevalmisteita ilman henkilökunnan tietoa. Aamulla toimintaan tullessa lääkevalmiste luovutetaan henkilökunnalle ja se säilytetään lasten ulottumattomissa lukitussa kaapissa.

Lääkkeen antaminen lapselle varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa annetaan ainoastaan lääkärin reseptillä määräämät lääkkeet, joiden antaminen on välttämätöntä päivähoitopäivän aikana. Lääke on tuotava hoitopaikkaan alkuperäisessä pakkauksessaan ja siitä on käytävä ilmi, kenelle lääke on määrätty. Lääkettä tuodessa on esitettävä annosteluohje/lääkemääräys. Huoltajan kanssa täytetään oheinen lyhytaikainen lääkehoitolupa lääkkeen antamiseksi varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

Lapsen nimi: _____

Lapsen Hetu: _____

Lääkkeen nimi: _____

Annosteluohje/antotapa/Lääkkeen säilyttäminen:

Lääkettä annetaan: ____/____20____ **TAI** ____/____20____ - ____/____20____

KLO: _____

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Lääkkeenannon päiväkirja (varhaiskasvatuksen henkilöstö täyttää):

PVM:

KLO:

LÄÄKKEEN ANTAJA:

HUOMIOITA TMS.:

LIITE 6

VARHAISKASVATUKSEN LÄHIETSINTÄSUUNNITELMA, TOIMINTAOHJEET LAPSEN KADOTESSA

Kaikesta ennakoinnista, aikuisten valppaudesta sekä turvallisuussuunnittelusta ja -toiminnasta huolimatta on mahdollista, että lapsi pääsee poistumaan varhaiskasvatusyksiköstä kenenkään huomaamatta.

Katoamistilanteen ohjeistus voidaan jakaa viiteen osa-alueeseen: lähietsinnän suunnittelu, lähietsintään varautuminen, lähietsintä, katoamistilanteen jälkihoito ja katoamistilanteen jälkiarviointi.

LÄHIETSINNÄN SUUNNITTELU:

Lähietsintä ohjeiden suunnittelu sekä päivittäminen tapahtuu esimiehen johdolla yhteistyössä henkilöstön kanssa. Ohjeita laadittaessa on hyvä pyytää asiantuntija-apua myös pelastuslaitokselta ja poliisilta. Lähietsintäsuunnitelmat laaditaan paikallisesti jokaiseen yksikköön.

Tavanomaisesti lähietsintäalue ulottuu noin 150–300 metrin päähän varhaiskasvatusyksiköstä. Kuitenkin on hyvä ottaa huomioon, että lapset useimmiten suuntaavat kotiin. Toisaalta lasten puheet voivat antaa viitteitä myös mielenkiinnon kohteesta, jonne lapsi voi suunnata lähtiessään hoitopaikasta. Alueen karttaan on tärkeää merkitä jalankulkureittien sijainti sekä vaaranpaikat kuten liikenneväylät, kalliot, jyrkänteet ja vesistöt.

Lähietsintäsuunnitelmassa kannattaa huomioida yksikössä olevien lasten ikä sekä kehitystaso. Suunnitelmassa lähietsintäalue tulee jakaa sektoreihin sekä merkitä, kuka henkilökunnasta vastaa minkäkin sektorin etsinnästä ja kuka toimii kenenkin varahenkilönä. Tämän suunnitelman osana, on hyvä huolehtia henkilöstön ensiaputaidoista ja kerrata elvytysohjeita ajoittain! Suunnitelmaa laatiessa tulee pohtia myös mitä varusteita etsintään tarvitaan sekä se, missä ohjeet ja varusteet säilytetään, jotta ne ovat nopeasti saatavilla eikä niiden etsintään kuluisi aikaa. Ennakolta on hyvä suunnitella myös se, miten lähietsintätilanteessa järjestetään varhaiskasvatusyksikköön jäävän henkilökunnan riittävyys, kun osa tekee lähietsintää. Perhepäivähoidossa lapsen katoamistilanteessa yksin työskentelevä perhepäivähoitaja ei voi jättää muita lapsia yksin etsinnän ajaksi vaan laajemman etsinnän käynnistämiseen on pyydettävä apua. Kadonneen löytämiseksi ripeä toiminta ja lähietsinnän nopea käynnistäminen on ratkaisevaa.

LÄHIETSINTÄÄN VARAUTUMINEN:

1. Onnistuneen lähietsinnän pohjalla on hyvä varhaiskasvatusympäristön sekä sen vaaranpaikkojen tuntemus – TUTUSTU TYÖPAIKKASI YMPÄRISTÖÖN!
2. Jokaisen varhaiskasvatusyksikön jäsen perehtyy lähietsintäsuunnitelmaan ja tietää mitä tehdä katoamistilanteen sattuessa – lähietsintää on suositeltavaa harjoitella säännöllisesti, myös eri vuodenaikoina.
3. Varusteet ovat sovitussa ja koko henkilökunnan tiedossa olevassa paikassa valmiina. Varustepakin (reppu tai kassi) sisältö:
 - Alueen kartta
 - taskulamppu ja patterit (tarkistettava toimivuus säännöllisesti)
 - huomiotussit reittien merkitsemiseen
 - Pieniä muistivihkoja ja kyniä
 - Yksiköiden ajantasaiset yhteystiedot
 - poliisin, pelastuslaitoksen ja katoamistilannetta johtavan henkilön yhteystiedot
 - pieni ensiapupakkaus: laastareita, sidoksia, lämpöpeite, elvytysohjeet
 - Muista puhelin mukaan!
4. TÄMÄ TILA TARKISTETTU/TYHJÄ -lappuja (soveltuvat myös tulipalotilanteisiin) kannattaa kiinnittää tilojen oven pieleen, siten että tekstin voi kääntää näkyviin, kun tila on tarkistettu.
5. Lähietsintäharjoittelussa on hyvä harjoitella olevansa todenmukaisessa tilanteessa ja keskittyä:
 - Mistä löydän etsintää varten tarkoitetut varusteet?
 - Mihin lähen etsimään?

- Kehen pidän yhteyttä etsinnän aikana?
6. Henkilöstö kerää ennakolta ja päivittää ajan tasalle tietoa huoltajilta lapsen löytymisen kannalta merkityksellistä tietoa: lapsen toiminnasta, käyttäytymisestä, tavoista, mieltymyksistä, tottumuksista ja tuntomerkeistä. Huom! **Daisyssa oltava ajantasainen ja tunnistettava kuva lapsesta!**

LÄHIETSINTÄ:

1. Lapsen kadotessa ensimmäisenä tarkistetaan varhaiskasvatusyksikön sisä- ja ulkotilat huolellisesti – tiedota työkavereita, että etsin ko. lasta.
2. Välittömästi, kun lapsen katoaminen varmistetaan, tulee varhaiskasvatusyksikön esimiehelle ilmoittaa asiasta!
3. **PYSYTÄÄN RAUHALLISENA JA PYRITÄÄN VÄLTÄMÄÄN PANIIKIN SYNTYMISTÄ!**
4. Valmistaudutaan lähietsintään ja jakaudutaan ripeästi tehtäviin:
 - lapsen ryhmän oma aikuinen on **etsinnän vastuuhenkilö:**
 - Tee omasta puhelimesta katoamisilmoitus hätäkeskukseen 112:
 - kadonneen lapsen nimi, tarkat tuntomerkit sekä tiedot katoamishetkestä
 - Hätäkeskus on yhteydessä tähän numeroon ja puhelimen on oltava vain viranomaisyhteydenpitoon käytössä lähietsinnän aikana.
 - Vastuuhenkilö pysyy päiväkodilla!
 - Vastuuhenkilölle on kuljettava ajantasainen tieto lähietsinnän kulusta muun kuin oman puhelimen yhteyden kautta!
 - **Etsinnän johtaja** (useimmiten yksikön esimies, mutta tarvittaessa muu):
 - Käynnistä lähietsintä ennalta sovitun ja harjoitellun mukaisesti: Lähimaaston etsijät jakautuvat sektoreittain lähimaastoon etsimään, hoidossa olevien lasten hoitajat valvovat muita lapsia, sisä- ja ulkotilat tarkistetaan (merkitse tarkistettu tila tarkistetuksi).
 - Ota yhteyttä huoltajaan/huoltajiin ja huolehdi huoltajien ajantasaisesta tiedottamisesta! Kadonneen koti on tarkistettava mahdollisimman pian: pyydä huoltajia kotiin siltä varalta, että lapsi saapuu sinne. Tarkista lapsen löytymisen kannalta olennaista tietoa huoltajilta mm. viimeaikaisista mielenkiinnon kohteista.
 - Tiedota varhaiskasvatuksen päällikköä lähietsinnän käynnistymisestä
 - Varmista, että varhaiskasvatusyksikköön jää riittävästi henkilökuntaa, tarvittaessa siirrä henkilöstöä avuksi toisesta yksiköstä.
 - Huolehdi, että ajantasainen tieto kulkee etsijöiden ja vastuuhenkilön välillä.
 - Päivystä ja organisoi tilannetta sekä tiedota etsintöihin osallistuvia:
 - Tarkista sektorit, kirjaa siellä etsintää suorittavan nimi ja puhelinnumero, pidä kirjaa siitä, mitkä alueet on jo etsitty
 - Poliisi antaa lisäohjeet ja tekee ratkaisut siitä, kuinka etsintää jatketaan ja kutsuu tarvittavat tahot etsintään. Siihen saakka, kun poliisi on paikalla, etsinnän vastuuhenkilönä toimii hätäkeskukseen soittaja. **Hän pysyy yksikössä koko etsinnän ajan!**
 - **Yksikköön jäävä henkilökunta** vastaa muista lapsista
 - ohjaa lapset sisätiloihin ja huolehdi lasten rauhoittamisesta tilanteessa, pysy itse rauhallisena ja jos mahdollista lukitse ovet.
 - Lähietsinnän aikana muiden lasten hakutilanteessa huoltajille kerrotaan lyhyesti, että kyseessä on lähietsintätilanne ja että, siitä tiedotetaan myöhemmin tarkemmin välttämättä paniikin syntymistä.

- Jos huoltajissa on henkilöitä, joille lähietsintä tai alue on erityisen tuttu voi huoltaja osallistua etsintään etsinnän johtajan ohjeiden mukaisesti. Jos lapsi haetaan, tärkeintä on huoltajan huolehtia oman lapsensa turvallisuudesta.

5. Lapsen löytyessä ilmoitus heti hätäkeskukseen ja vastuuhenkilön tietoon.

6. Tiedottaminen ja tarpeen vaatiessa tiedotusvälineiden kanssa tehtävä yhteistyö on katoamistilanteesta poliisin sekä varhaiskasvatusjohtajan vastuulla.

KADONNEEN ETSINTÄ toteutetaan etenemällä rauhallisesti ja tarkkaavaisesti sekä huolellisesti

1. Etsintään osallistuville voi antaa puhelimesta kuvakaappauksena lapsen kuvan tunnistamisen avuksi, lapsen löytyessä välittömästi ilmoitus katoamistilanteesta vastaavalle henkilölle ja hätäkeskukseen!
2. Ota itsellesi puhelin mukaan ja anna sen numero vastuuhenkilölle/etsinnän johtajalle, ota mukaan myös varusteita mm. kynä ja paperi. Varmista, että sinulla on etsinnän johtajan puhelinnumero ja numero, josta tavoittaa vastuuhenkilön (ei viranomaislinjan)!
 - a. Tarkistetaan päiväkodin sisä- ja ulkotilat – tarkistettut tilat merkitään ”tämä tila tarkistettu/tyhjä” -lapuilla. Katsotaan silmämääräisesti niin kauas päiväkodin piha-alueelta kuin voi nähdä
 - b. Kysy vastaantulijoilta havaintoja kadonneesta lapsesta ja anna tuntomerkit lapsen havaitsemiseksi
 - c. Havainnot ja kellonajat havainnoista tulee merkitä etsinnän edetessä ylös!
 - d. Viranomaiset tekevät rakennusetsinnät ja jos mahdollista etsintää olisi hyvä tehdä pareittain.
 - e. Kun oma sektori on tutkittu, palataan vastuuhenkilön/etsinnän johtajan luo, joka antaa lisäohjeet
 - f. Etsintä jatkuu siihen saakka, kunnes lapsi löytyy tai poliisi ilmoittaa etsinnän päättyvän. Muista tiedottaa havainnoista ja lapsen löytymisestä etsinnän johtajaa!

KATOAMISTILANTEEN JÄLKIHOITO

Katoamistilanteen selvittyä järjestetään tarpeellinen jälkihoito. Katoamistilanteessa mukana olleille tulee järjestää mahdollisuus psykososiaaliseen tukeen. Tukea tulee olla saatavilla lapselle itselleen sekä yksikön muille lapsille, huoltajille sekä yksikön henkilöstölle. Lähietsintää johtava poliisi antaa jälkihoidosta tietoa henkilöstölle ja huoltajille. Apua saa soittamalla Siun Soten sosiaalipäivystykseen puh. 013 330 9002, henkilöstön debriefingiä voi pyytää työterveyshuollosta.

Jälkihoidossa on suositeltavaa käsitellä katoamistilannetta myös koko lapsiryhmän kanssa heidän ikätasolleen sopivalla tavalla. Myös muun lapsiryhmän huoltajia on hyvä tiedottaa tapahtuneesta yleisellä tasolla.

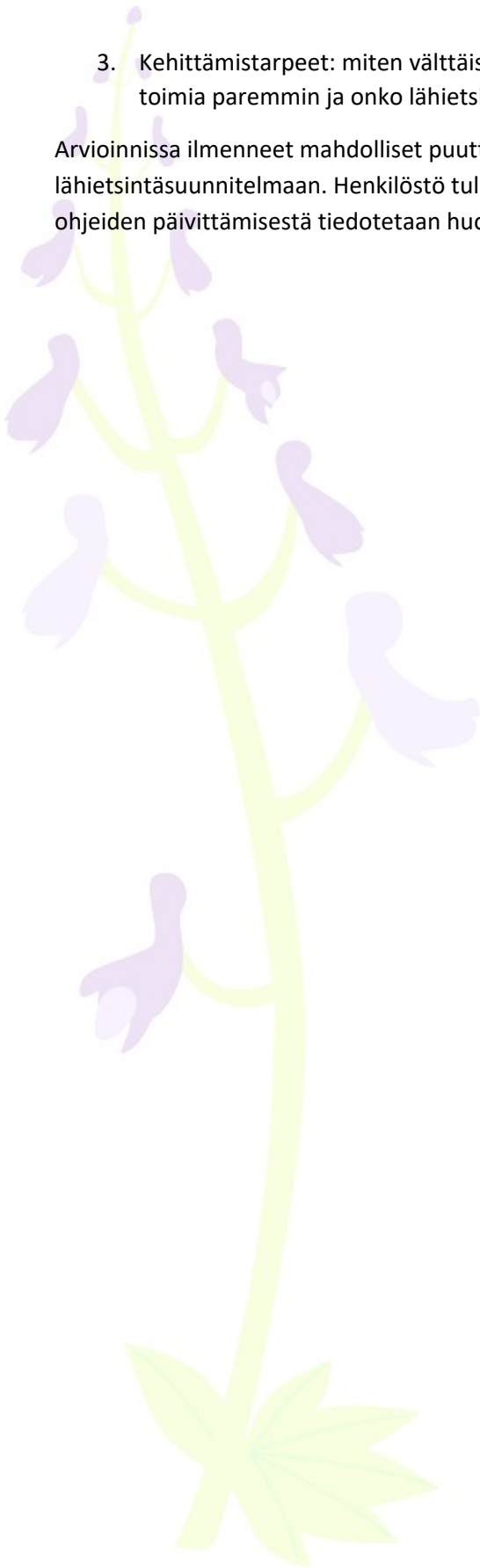
KATOAMISTILANTEEN JÄLKIARVIOINTI

Katoamistilannetta ja toimintaa tilanteessa on tarpeen jälkiarvioida yhdessä varhaiskasvatusyksikön henkilöstön kanssa esihenkilön johdolla. Arvioinnissa käydään läpi:

1. Tapauksen kulku: miten katoaminen pääsi tapahtumaan ja miksi?
2. Etsintätoimenpiteiden vaiheiden läpikäyminen: Missä onnistuttiin? Havaitut puutteet? Läpikäydään vaihe vaiheelta tapahtumien eteneminen

-
3. Kehittämistarpeet: miten välttäisimme jatkossa vastaavan tapahtuman, missä olisimme voineet toimia paremmin ja onko lähietsintäsuunnitelmaa tarve päivittää tapahtuman johdosta?

Arvioinnissa ilmenneet mahdolliset puutteet huomioidaan ja kehittämistarpeet päivitetään lähietsintäsuunnitelmaan. Henkilöstö tulee perehdyttää aika ajoin lähietsintäsuunnitelmaan ja tarvittaessa ohjeiden päivittämisestä tiedotetaan huoltajia.

LIITE 7

LASTENSUOJELUILMOITUS LsL 25 § ilmoitusosa

Velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen perustuu lastensuojelulain 25 §:n 1. mom:iin

Lapsen nimi ja henkilötunnus
Osoite
Vanhemmat/ huoltajat
Osoite, ellei sama, ja puhelinnumero
Asuinkunta

Ilmoituksen syy	
☐ lapsen hoidossa ja huolenpidossa puutteita tai kyvyttömyyttä (perushoito, muu huolenpito, kasvatus, ikätason edellyttämä valvonta)	☐ vanhempien päihteiden käyttö
☐ lapsen/ nuoren psyykkinen oireilu	☐ vanhemman(pien) jaksamattomuus
☐ lapsen/ nuoren itsetuhoisuuteen viittaava käytös/ puheet	☐ vanhemman oman hoidon laiminlyönti
☐ lapsen seksuaalisen hyväksikäytön epäily	☐ vanhemman mielenterveyden ongelma
☐ lapsen/ nuoren päihteiden käyttö	☐ perheväkivalta tai sen epäily
☐ koulunkäynnin laiminlyönti/ runsaat poissaolot	☐ vanhemman/ huoltajan sairastuminen/ vammautuminen
☐ lapsen/ nuoren kiinnijääminen rikoksesta	
☐ muu syy _____	
☐ Tarkempi kuvaus ja tapahtuma-aika kääntöpuolella	
☐ lastensuojeluilmoituksesta on ilmoitettu vanhemmille/ huoltajalle	
☐ lastensuojeluilmoituksesta ei ole ilmoitettu vanhemmille/ huoltajalle	
☐ lastensuojeluilmoituksesta on keskusteltu vanhempien/ huoltajan kanssa	
Päiväys ja ilmoituksen tekijä(t), allekirjoitus, puh.nro	
 Ammattinimike	

LIITE 8

TOHMAJÄRVEN VARHAISKASVATUSYKSIKÖIDEN YHTEYSTIEDOT (1.8.2022)

Haaranen Marianne	Lassintie 30 82600 Tohmajärvi	050 467 6223
Haaranen Sami	Lassintie 30 82600 Tohmajärvi	050 409 5813
Laine Jenna-Marie	Pitkälammentie 30 82600 Tohmajärvi	050 467 6881
Martikainen Leena	Kangastie 76 82600 Tohmajärvi	050 467 6883
Mikkonen Marianne	Koivutie 13 82600 Tohmajärvi	0504676227
Rautiainen Laura	Korkeakankaantie 285 82685 Littilä	050 467 6882
Vartiainen Taimi	Rinnetie 2 82600 Tohmajärvi	050 467 6887
Kemien esiopetus	Asemantie 35 82600 Tohmajärvi	Peipot 040 105 0260 Kirjosiepot 050 430 6444
Käenpesän päiväkoti	Takkunurmentie 7 82600 Tohmajärvi	Kiurut 040 105 0245 Västaräkit 050 365 1884
Tikkalan päiväkoti	Särkilahdentie 224 82350 Tikkala	Hiirenhännät 040 105 0251 Kissankäpälat 040 105 0246 Peurankellot 040 105 4171 Tikkalan vastaava 050 431 1988
Keijukan ryhmäperhepäiväkoti	Takkunurmentie 7 82600 Tohmajärvi	040 105 0252
Varhaiskasvatuksen kiertävä erityisopettaja (VEO)	Kaisu Pirhonen	050 349 7101
Päiväkodin johtaja	Takkunurmentie 7 82600 Tohmajärvi	050 447 9470 (vs)
Hallinto: Varhaiskasvatuksen päällikkö Varhaiskasvatuksen toimistosihteeri	Kirkkotie 6, 2 krs. 82600 Tohmajärvi	040 105 4120 / (vs) Jenni 040 105 4121 / (vs) Mira